

PRAVILO	PRIMJER	VJEŽBA
U dugom slogu piše se ije , U kratkom slogu piše se je .	bijel lijep cvijet dijete djed mjesto vjetar	Upiši ije ili je: sn__g p__sma zv__zda r__čnik v__st m__sec
DULJENJE KRATKOGA JE: Ako svršeni glagol ima je , njegov će nesvršeni parnjak i glagolska imenica imati ije . Ako su u osnovi svršenog glagola riječi mjera, mjesto, sjesti , u nesvršenim glagolima, njihovim izvedenicama i glagolskim imenicama ostaje je .	razumjeti – razumijevati – razumijevanje izgorjeti – izgorijevati – izgorijevanje zastarjeti – zastarijevati – zastarijevanje zamjeriti – zamjerati – zamjeranje namjestiti – namještati – namještanje presjeti – presjedati – presjedanje	Upiši ije ili je: dosp__vati ras__canje odm__riti zapov__dati zas__danje dosp__ti odol__vati ras__ći razm__stiti
Na mjestu osnovnoga e i u glagola letjeti, leći, liti , njihovim složenicama i složenicama sa -zreti pojavljuje se dvoglasnik (ije). Ako se od glagola s prefiksom pre- tvore imenice, kod nekih se imenica je dulji (prije-)	preletjeti – prelijetati – prelijetanje podleći – podlijegati – podlijeganje proliti – proljevati – proljevanje sazreti – sazrijevati – sazrijevanje predložiti – prijedlog prelaziti – prijelaz prelomiti - prijelom	Upiši ije/je/e/i: dolet__ti pr__nositi sl__tanje pr__vod pril__ći pr__voziti ul__vanje pr__pisati izl__ti pr__nos dozr__vati nadl__tati razl__vanje

PRAVILO	PRIMJER	VJEŽBA
KRAĆENJE SLOGA S DVOGLASNIKOM Ako je na mjestu dvoglasnika kratak slog , zamjenjuje se s kratkim je : <ol style="list-style-type: none"> 1. u svim slogovima ispred naglaska 	bijel – bjelina slijep – sljepoča riješiti – rješenje lijep – ljepota dijete – djetešće miješati – mješovit bijel - bjelogorica	Upiši ije / je: ml__ko b__lina m__njač l__kovit c__l c__nik c__na m__njati
2. u svim nesvršenim glagolima na -ivati, -avati izvedenima od svršenih glagola s dvoglasnikom. U glagolskom pridjevu trpnom dvoglasnik ostaje nepromijenjen.	dodijeliti – dodjeljivati – dodijeljen riješiti – rješavati – riješen obavijestiti – obavještavati - obaviješten	pob__diti iskor__niti osv__tljavati izm__njivati pob__đivati povr__đen
3. kad je dvoglasnik na mjestu kratkog sloga	dijete – djeteta snijeg - snjegovi	b__g - b__govi zv__r - zv__rad
4. u komparativu i superlativu svih pridjeva	bliјed – bljeđi – najbljeđi lijep – ljepši – najljepši smiješan – smješniji - najsmješniji	vr__dan s__d najrazgov__tniji b__dniji
5. u izvedenicama koje imaju kratke naglaske	cvijet – cvjetić primijetiti – primjedba korijen - korjenit	c__diti - c__diljka proc__niti neproc__njiv prim__titi prim__dba p__sak - p__ščan
ZAMJENA IJE ILI JE SA I Ispred o umjesto dvoglasnika piše se samo i.	živjeti – živio, živjela donijeti – donio, donijela	vol__ti izn__la vol__o izn__o ht__ti ht__o

POKRIVENO R: Pokriveni je r glas r kojemu prethodi suglasnik iza kojega nije morfemska granica.

1. Iza pokrivenoga *r* piše se *e* (a ne *je*):

a) u riječima koje pripadaju tvorbenoj porodici ovih riječi: *brijeg* – *bregovit*, *brežuljak*; *brijest* – *brestić*, *brestovina*; *crijep* – *crepar*, *crepić*; *drijemati* – *dremljiv*, *dremuckati*; *grijeh* – *greška*, *pogreška*; *krijepiti* – *krepak*, *krepost*, *okrepla*, *okrepljivati*; *naprijed* – *napredak*, *naprednost*, *naprednjački*, *napredovati*; *prije* – *naprečac*, *opreka*, *prečica*, *prepreka*, *zapreka*; *privrijediti* – *privreda*, *privredni*, *privrednik*; *strijela* – *strellica*, *streljač*, *streljaštvo*, *streljivo*; *trijebiti* – *istrebljenje*, *istrebljivati*; *trijeska* – *treščica*; *upotrijebiti* – *upotreba*, *upotrebljiv*, *upotrebljivost*, *zloupotreba*; *vrijediti* – *povreda*, *povređivati*, *uvreda*, *vredniji*, *vrednovanje*; *ždrijeb* – *ždrebati*

b) u oblicima i tvorenicama od: *vrijeme* – vremena; nevremena, poluvremena, vremenski; **ždrijebe** – ždrebeta; ždrebećak, ždrebica.

2. Iza pokrivenoga *r* može se pisati i *e* i *je*:

a) u oblicima jednosložnih imenica muškoga roda koje nemaju dugouzlazni naglasak u genitivu jednine: *brijeg* – bregovi i brjegovi (uz brijezi), *crijep* – crepovi i crjepovi, *grijeh* – grehovi i grjehovi (uz češće grijesi), *krijes* – kresovi i krjesovi, *vrijes* – vresovi i vrjesovi, **ždrijeb** – ždrebovi i ždrjebovi

b) u tvorenicama od riječi:

- *grijeh* – bezgrešan i bezgrješan, grešan i grješan, grešnica i grješnica, grešnik i grješnik*
- *sprečiti* – sprečavati i sprječavati, sprečavanje i sprječavanje
- *unaprijediti* – unapredivati i unaprjeđivati, unapređenje i unaprjeđenje.

*U navedenim tvorenicama od riječi **grijeh** dopušta se pisanje obaju likova s *je* i s *e* jer likovi s *je* pripadaju religijsko-moralnom kontekstu i u njemu su česti.

3. Iza *r* izgovara se i piše *je* u riječi *ogrjev*.

4. Nije riječ o pokrivenome *r*, pa se čuva skupina *rj*:

- u prefiksalnim izvedenicama na granici s prefiksom: *odrješenje*, *razrjeđivač*, *razrjeđivanje*, *razrješiv*, *razrješivati*, osim u riječima izreka i uzrečica
- kad se ispred skupine *rje* nalazi samoglasnik: *gorjeti*, *korjenčić*, *korjenit*, *porječje*, *starjeti*
- kad se skupina *rje* nalazi na početku riječi: *rječica*, *rječina*, *rječit*, *rječitost*, *rječkati se*, *rječnik*, *rjeđi*, *rješavati*, *rješenje*.

5. Ije se ne zamjenjuje s *je* ili *e* u dugoj množini imenica koje imaju dugouzlazni naglasak u genitivu jednine (N *brijést*, G *brijésta*, N mn. *brijéstovi*): *brijestovi*, dijelovi, drijenovi, lijekovi, tijekovi, trijemovi.